

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár XXV. évi 182.

Kedd 1918. aug. 13.

Előfizetés helyben: 2 K 1 hóra 2-70 K
1 évre 24 K 1 évre 30 K

Előfizetés postán: 2 K 1 hóra 2-70 K
1 évre 24 K 1 évre 30 K

Felélős szerkesztő: Hajós József.

Ingatlanok elidegenítése és haszonbérbe adása.

Gróf Károlyi József főispánunk egy rendkívül mélyjelentőségű, színmagyar rendeletet adott most ki valamennyi községi előjárásnak. A kormányrendelet eme kiterjesztésének célja: megakadályozni azokat a kufár, spekuláns, „honfoglaló” üzelmeket, melyeket a beözönlő idegen faj a magyar földön tovább is elkövetni szándékozik. A magyar véren védett magyar föld maradjon a magyaroké! Ne kerüljön piócalelkű telekspekulánsok és idegen fajú földesurak birtokába.

A magyar nép pedig tanulja meg végre megbecsülni azt az áldott földet, melyet őseink vérrrel szereztek és becsülettel munkával műveltek s kincsébányaként hagytak végrendeletükben az utód magyarokra, azzal az óhajjal, hogy a magyar földet el ne prédálják, idegen faj kezére ne juttassák, hanem úgy ragaszkodjanak a magyarok a magyar hánthoz, mint a fecské a fészkehez, a csiga a házához, a hal a vízhez. A rendelet ez:

Valamennyi községi előjárásnak.

A 4000/1917. M. E. számú kormányrendeletnek 1. §-a értelmében az ingatlanokat csak az illetékes hatóságok hozzájárulásával lehet elidegeníteni, vagy pedig tíz évet meghaladó időre bérbe vagy haszonbérbe adni, kivéve ha a szerződő felek egyenes ágon rokonok, unokatestvérnél nem távolabbi oldalakonok, házastársak és még a hivatkozott kormányrendeletben felsorolt különleges esetek kivételével. A m. kir. földművelésügyi miniszter urnak 55000/1918. számú rendelete a hivatkozott kormányrendeletnek hatályát kiterjesztette Fejérmegyére és a felsorolt jogügyletekhez szükséges hatóságok hozzájárulás kérdésében döntésre hivatott szervül a vármegye közügygazdálkodási bizottságának albizottságát jelölte ki.

A hozzájárulás kiészakölzése végett a jogügyletről készült okiratot a szerződő feleknek be kell tehát mutatni nevezett albizottságnak. Az okiratok a szerződő felek által a községi előjárásnál is bemutathatók és az előjárásról az esetben köteles azokat kiséző irattal az albizottságnak betérjeszteni. Ingatlan elidegenítése esetében,

ha a hatóság hozzájárulás kivételével a telekkönyvi bekezeléséhez szükséges minden kellék meg van, a megfelelően felszerelt kártyát a telekkönyvi hatóságnál is be lehet adni, mely azt rangsorának feljegyzése után megküldi az albizottságnak. Ezen utóbbi esetben az eljárás gyorsul és kívánatosnak tartom, hogy a szerződő feleket erre figyelmeztessék. Hogy az albizottság a hozzájárulás kérdésében dönthesen, feltétlenül szükséges, hogy az okirathoz csatolassék a községi előjárásának nyilatkozata arra nézve, hogy az elidegenítés vagy a 10 évet meghaladó bérbe- vagy haszonbérbeadás fogamatba vétele a közérdeket nem sérti-e. Ilyen esetek lehetnek különösen a következők: 1) ha a hatóság hozzájárulás az ingatlanoknak egy kézben való halmozására vezetne, vagy ha nem segítene a környékbeli birtok megszállásán. 2) ha az ingatlan földműves kezébe olyannak kezébe jutna, aki nem maga műveli a földet. 3) ha mivelhető ingatlan olyannak kezébe kerülne, akitől az ingatlan szakszertű művelése és a termés fokozása nem várható. 4) ha jelenségek merülnek fel arra nézve, hogy az ingatlant csupán azért szerzik meg vagy bérlik, hogy arfelhajással csakhamar tovább adják. A községi nyilatkozatban a városlélek foglalkozását, vallását, anyanyelvét, állampolgárságát megjelölő ingatlanról területi művelési ágak, szerint katasztrális holdakban és az adósvétel tárgyát képező ingatlanok területi művelési ágak szerint katasztrális hold, illetve négyzetölteinek kell oknyilvánítást felmutatni, mert adósvétel szerződésből ez meg nem állapítható és így a hozzájárulás. kéredelmét szenvedne. Nyilatkozni kell aziránt is, hogy az ingatlanok az állam által leendő elidegenítése vagy bérbevétele a helyes birtokelosztás szempontjából nem e kívánatos.

Felhívom ezért címet, hogy haladéktalanul tegyék közhírré, hogy ezen jogügyletek megkötésénél a szerződő felek a fentiekre nézve a községi előjárásnak nyilatkozatát kérjék és azt minden esetben az okirathoz csatolják az eljárás gyorsítása végett. Az előjárásnak kötelezősége teszem, hogy a nyilatkozat kiállításánál a fenti szempontokat szigorúan szemelőtől tartassa. Minthogy az eddig beérkezett adósvételi szerződésekhez ily nyilatkozat nem lett csatolva, azokat a hiány sürgős pótlása végett az illető községeknek visszavárólag ki fogom adni.

HIREK.

— A mi hőseink: Bankó Vilmos és Német Hugó 69. gyabeli tart hadaagyok a hadikéltmányes Signum Laudist kapták.

— A lisztjegyek beváltása. A városi közlélmzési ügyosztály figyelmezteti a közönséget hogy folyó hó 15-ig érvényes lisztjegyeket legkésőbb holnap délig avad is inkább váltsa be, mert azontul azok érvénytelenek lesznek és a kereskedők nem fogják beváltani.

— Jönnek az osztrák gyerekek. A Fehérvár város által nyaralásra kszoltatásra elfogadott osztrák gyerekek első transportja holnap, kedd d. u. 2 óra 20 perckor Komárom felől érkezik felférvára. A városi hatóság intézkedéseket tett fogadásukra és megvendégelésükre.

— A város közegészsége július hónapban kielégítőnek mondható. A számarhurut apadásban van. A bezárt belvárosi, fővárosi és vízi-városi óvodák újból megnyitáltak. A palotavárosi óvoda az ott első forduló számarhurut esetek miatt augusztus 31-ig bezárattott. Csakis ezen kerületben léptek fel új esetek csekély számban, a többi kerületekben, a járvány apadásban van. A felsővárosi napközi otthon július hó 1-én megnyitott, azóta folyamatosan működik. A gyermekek száma 400-on felül van, kik ott reggelitől estig gondozást, felügyeletet és ételmel kapnak. A gyermekek felvételétől ötönorvoslag meglettek vizsgálva és az Ouhon általandóan orvosi felügyelet alatt áll. A vízvárosi napközi otthon aug. 1-én szintén megnyitott.

— Keresztúry Sándor városi számtiszt büntös manipulációja szomorú folytatást ígér. A vizsgálóbíró, mivel a hivatali sikasztás és a közokirathamisítások kétségteleu beigazolást nyertek elrendelte a meglévedt fiatal embernek letartoztatását és annak fogantatásával a rendőrséget bízza meg. Amint Keresztúry meggyógyul, a rendőrség le fo ja tartóztatni. A sikasztások és közokirathamisítások tételeinek megállapítására folyamatra tett vizsgálattal eddig csak egy esetet tudott felderíteni.

— A vizizsgáló állomáson megvizsgáltott 9 lejből hamisított volt 7 l iszt, mely hamisított volt. Ezenkívül vizizgáltott 1 lugók, mely hamisított volt, és egy kereskedő által beküldött, annak felajánlott ecetsav, mely hangyasavnak bizonyult. A vízvetéki viz állandóan és szigoruan ellenőrzettelt, minősége kifogástalan volt.

— A b. zs. meg az új birtokrendelet. Az Egyenlőség legújabb számában olvassuk ezt a pikáns kis részletet: „Kik ellen fogják megvédeni az ingatlanokat, pl. Budapesten? A terézvárosi rutének, vagy az óbudai oláhok ellen? ... Nem. A budapesti, szegedi, miskolci, debreceni zsidók ellen.

Sírjunk? Ne vessünk? Földet csak román. hálh. vehet, házat: csak ágost. ev. erdőt: kizárólag ev. ref. Ami viszont a b. zs-t illeti, a b. zs-k: ne vegyének semmit.”

— Így a zsidók heilapja. Ugy-e jó kis vicc? Csupán helyesírási szempontból van ellene kifogásom, mert a b. zs. helyett büd. zsid. a helyes rövidítés. Igaz, hogy nem az Akadémia vette be, hanem így használják a tisztaeszlári időszakban és így rövidítette a szaktekintély Istóczy is az ő „Füstölő” című, a zsidók által rajongásig kedvelt szakfolyóiratában.

Megnyugtathatom az Egyenlőség híveit: egyes zsidók majd talán megmondott arra, hogy az új birtokrendelet kijátszásával újabb földbirtokhoz jussanak. Pedig máris Magyarország földbirtokának 70 százaléka zsidó kezében van, bár a zsidók nem kapálnak, nem izadnak a nehéz földműves munkában, de a földműves nép munkájának hasznát a zsidó „földesurak” zsebelik be.

Nem tagadhatom azonban, hogy most szombat óta-négy aggodalmak kínozhat. Nehéz félek attól, hogy legkedveltebb vicclapom, az Egyenlőséget: „felekezeti elleni izgalmas” címen perlik a zsidók, azért a b. zs. kiírásait. Kár volna a kitűnő vicclap. Legalább telt volna óvatosabb. Elkerülte volna a „felekezeti” elleni izgalmas vádját, ha az Egyenlőség magáév teszi Istóczy „Füstölő” jének eme jelmondatát: „az zsidókban a legfőbb faj, — nem, a vallás, hanem a faj”.

— Képoszta helyett tők. A közlélmzési miniszter felhívta az alispán figyelmét arra a körülményre, hogy az idén a képoszta-termés nem lesz elegendő a szükséglet kielégítésére, amiért is azt ajánlja, hogy a közönség teltre savanyított tőköt tegyen el, mely hosszabb ideig eláll. Akiknek nagyobb mennyiségre volna szüksége, az alispán útján a miniszter fog konzerválási célokra őket utalni.

— Öngyilkossági kísérlet az árokban. A rendőrség az éjjel 2 órakor jelentést kapott, hogy a Sóstói barakkfőor mellett, az utaszi árokban egy nő öngyilkossági kísérletet követelt el. A rendőrorvosi bizottság kiszállt és megáll pította, hogy egy Cs. M. nevű helybeli 22 éves leány, egy lejárváló helybeli polgárcsaládnak lejőre tévedt lenyja, aki családával már régebben meghasonlott és azóta kifogásolható. Hajából

kivette a szállagot és azzal akarta magát megfojtani. Behozták a rendőrségre. Megállapítást nyert, hogy foglalkozás nélkül csavargó a városban, ezért elítélte őt dr. Zavaros 8 napi elzárásra.

Születések és halálozások városunkban július havában. Született összesen: 43, ebből: törvényes fi 26, nő 17. Házasságon kívüli nem született egy sem. Halva született 5. A helybeli polgári kórházak 11 halottja közül 5 volt idegen. A helybeli katonai kórházakban elhalt 41 katonai egyén. Hósi halált halt miniszteri leg megállapítva 18 székesfehérvári katona, be számítva halottaink közé. A halálozások a születéseket 38-al mulják felül, de ha a polgári kórházak 5 idegen halottját leszámítjuk, ugy a népeség apadása 33 lesz. Járóvannya fajlulható kórok állása: Szamarhurut 33, kanyaró 16 (1 katonai) hasi hagymáz (1 katonai 1, idegen) véhas 11. (ebből 4 katonai) difteritisz 1, Heine Medin 1, trachoma 4 (egy házbán) Járóványkórhatázi kimutatás: a múlt hórol maradt 1, felvételeit senki, ápolattolt összesen 1, ezekből elbocsájtattolt 1, a kórházban nem maradt senki. Ápolási napok száma 16.

Rövid Ideig csak nyers cukor lesz. Az ország egyetlen városa nem dicsekedhetik azzal, hogy lakossága a legszükségesebb élelmiszerek közül a cukorral ugy el van látva, a mint azt a lakosság fogyasztása megkivánja. Megalkudunk már a kristálycukorral is, csak legyen. De még az sem lesz, mert a cukorgyárak legnagyobb része a szénszállítási zavarok és a szénhiány miatt nem dolgozhatta fel repákészletének jelentékeny részét finomítványra vagy kristálycukorra, hanem csak nyers cukrot állított elő. Erre való tekintettel a finomított készletek kifogyása miatt rövidesen sor kerül a nyers cukor forgalmára hozatalára. A nyers cukor azonban — mint értesülünk — csak október közepéig lesz forgalomban.

Másfél millió márkánál nagyobb pénzbüntetés. Mig a mi árdragitóink és csempészeink aránylag olcsón szabadulnak a bajból, addig Németországban ugyancsak érik a módját annak, hogy egyszerűszersmindenkorra kedvét szegjék a háborus konjunkturák kapzsi kikapnázóinak. A százezer márkás pénzbüntetések épen nem tartoznak a ritkaságok közé. De még Németországban is páratlanul áll az a magas pénzbüntetés, amellyel egy augsburgi híradás szerint egy Thönnisen nevű főhadnagyot suytottak. A főhadnagy ékszer és rubelcsempészettel foglalkozott, de rajtavesztett. A landaui hadbírótság elé került, amely a csempész tisztelet hat havi elzárásra és egy millió 601.670 márká pénzbüntetésre ítélt. A nála talált ékszereket és rubelceket elkobozták.

A Gyógyszerlába sietel egy galiciai vendégnek, aki péntek este a Lépes mondja arám, lengyel, német nyelven. „Kérek egy kis Zacherlmit.” — „Papiroiban vagy füvegben parancsolja” kérdi a szel-

gálatkész gyógyszerész. — „Oh kérem, ne tessék fáradni, — kigombolja az ingét a melle fölött — legjobb lesz mindjárt ideönteni.”

A mező tolvaja. Pap István Almásitelepi lakos a Knitlhoffer József földjén lekaszált a zöld árpát és azt eltulajdonította. Mezőrendőri lopás miatt vonta felelősségre dr. Zavaros Aladar és elítélte 50 koronára, vagy 10 napi elzárásra, valamint kötelezte őt az okozott kár megtérítésére.

A nyulbőr. Eddig a karján, a hátán gyűjtötte össze a házaló. Aki más haszonnal is szolgált, mert előre és jobboldalra biccentett az istenadta. S ezáltal minduntant olyan helyzetbe jutott, mintha köért hajolt volna le. Ettől a mozdulattól pedig minden öálkodó kulya nyüszítve szaladt ki az utcákból. Ki gondolta volna akkor, hogy még a kázinnyulbörnek is olyan kelete lesz, hogy a készlettulajdonosokat a bejelentési szabályzat végett a polgármesteri hivatalba hívják. Pedig egy irásban odavivja őket a helyettes polgármester. Ekkora megbecsülés. Mi lesz vajjon akkor, ha a nagy drágaság nem ak az állunkat, hanem a bőrünket is leszedi s ha ez is odakerül a hivatalba. Bizonyos, hogy azonnal nyers emberbörközpont alakul, ráteszi a kezét s kivonja a kozfogyasztás alól. Mi, akitnél a végzet már a küszöbön óálkodik, arra kérjük a magisztrátust, hogy majd a mi vészólt, viharól kicserzett, jó erős bőrünket ne a hadiuzsorások kapják. Adja ezt a tartós anyagot a munkásoknak. Amazoknak jó lesz a nyulbőr is!

Az Apolló színház, melyet tudvalevően díszesen átalakítottak, szerdán, i. hó 14-én tartja szezonnyitó ünnepi előadását, melynek programját holnap teszi közzé az igazgatóság. A megnyitó előadásra máris felhívjuk a közönség figyelmét.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tagjainak figyelmébe ajánlunk, hogy a szerdán tartott napjai ezontul **kedden és csütörtökön** és **szombaton** d. e. 8—12 óráig lesznek. Természetesen azonban, hogy a régi rend is megmarad: ünneppapokon üzleti nap nincs, hanem az ünnepe eső üzleti napot mindig az azt megelőző hétköznapon tartjuk meg. A Székesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága.

Köhögés ellen kitűnően bevált láziszser a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható Szűts Róbert Károly királyi tergyógyoszerházában. Tégelyben adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék magukkal hozni.

Köszönetnyilvánítás.
Zalka Nándor elhunyna alkalmából mindazoknak, kik a bennünket ért súlyos esapást a részvét bármely jeleivel vagy a jemetésen való részvétellel enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket.
A gyászoló családok.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.
8852/1918. szám.

Felvétel a városi árvaházban.

Felhívom azon szülöket és gyámokat, akik félárva és gondozásukra bizott egész árva gyermeküket a városi árvaházba felvétetni óhajtanák, hogy ezirányu kérelmük előeloterjesztése végett a városi közgyámi hivatalban (Szögyény Marich-ház I. emelet) sürgösen, legkésőbb folyó évi augusztus 16-án délig bezárolag a hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

Székesfehérvár, 1918. évi augusztus hó 12-én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK.

Huszonnégy személyes damask abrosz szalvétákkal és pehely toll eladó. Tudakozni lehet Szent István korházban Gruppe L.

Egy jobb családból való lány, ki jó írással és számolással bír, falura teljes ellátással ajálkozik. Cim a kiadóban.

Két féléves malac eladó, Szénatér 11. szám alatt.

Hölgyek figyelmébe. Női velur és filc kalapokat legújabb formákra átalakítást és festést elvállalnak, Sütő-utca 11. szám.

Egy szakácsnő, ki jól főz és aházartás minden ágában jártas vidékre kerestetik. Cim a kiadóban.

Mézet, csemegezőllöt, dinyét, ószibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinte más főzelék-félet nagy tételekben megvesz Bogyay Vörösmarty-tér 2. szám.

Szélehervár szab. kir. város közelelmezési ügyosztályától.

Hatósági hirdetőmény.

Hatósági listét, kávé stb. jegyek kiosztása a következő sorrendben történik:

Aug. 14-én d. e. 8—12-ig Tóváros.

14-ben d. u. 2—5-ig Belváros.

15-én d. e. 8—11-ig Fel-sóváros.

16-án d. e. 8—12-ig Palotaváros.

16-án d. u. 2—5-ig Víziváros.

17-én d. e. 8—12-ig és d. u. 2—5-ig az elmaradtak.

Székesfehérvár, 1918. évi augusztus hó 11-én.

Közélelmezési Ügyosztály.

„Uránia” színház.

HÉTFÖN: augusztus hó 12 és 13-én: **KEDDEN:** Megjelenés előtti **RICHARD OSWALD** film!

A múlt aranyai.
Társadalmi dráma 4 felvonásban.

FŐSZEREPLŐ: HUGO FLINK.
Remek kiegészítő műsor. — Előadások: 7 és 9 óraker.

HELYÁRAK: Páholy 4 személyre 10 kor. Páholy ülés 2.40 K, Erkélyülés 2 K, I. hely 1.40 K, II. hely 1 K, III. hely 70 fillér. Katona és diák jegy csak a III. helyre érvényes 50 fillér. Püzet-vagy bérlet jegy nincs.

Az ujonnan átalakított „APOLLÓ”-SZÍNHÁZ
szezonnyitó ünnepi előadása!
Szerdán és csütörtökön, aug. 14 és 15-én:
:: A filmművészet legszebb alkotása! ::

A B Á N Y A
(Karwan Péter) Ohmét György híres drámája 4 felv.
Kiegészítő műor.

Helyárak: Földsz. és em. páholy 4 személyre 10 K. Erkélyülés 2 K, I. hely 1.60 K, II. hely 1.20 III. hely 70 fillér. Katona és gyermekjegy 50 fillér.
Előadások 7 és 9 óraker. Ünneppan 3. 5. 7. és 9 óraker